

EUROPOS PARLAMENTAS

2004

2009

Plenarinio posėdžio dokumentas

4.3.2009

B6-0108/2009

PASIŪLYMAS DĖL REZOLIUCIJOS

siekiant baigti diskusijas dėl Tarybos ir Komisijos pareiškimų

pagal Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį

pateikė Francis Wurtz, Ilda Figueiredo, Helmuth Markov ir Kyriacos Triantaphyllides

GUE/NGL frakcijos vardu

dėl 2009 m. pavasarį vyksiančiam Europos Vadovų Tarybos susitikimui perduodamos nuomonės apie Lisabonos strategiją

B6-0108/2009

Europos Parlamento rezoliucija dėl 2009 m. pavasarį vykšančiam Europos Vadovų Tarybos susitikimui perduodamos nuomonės apie Lisabonos strategiją

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į 2005 m. liepos 20 d. Komisijos komunikatą „Bendri veiksmai augimui ir užimtumui skatinti. Bendrijos Lisabonos programa“ (COM(2005)0330),
- atsižvelgdamas į 2008–2010 m. Komisijos parengtą Bendrijos Lisabonos programos įgyvendinimo ataskaitą (COM(2008)0881),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl Lisabonos ekonomikos augimo ir darbo vietų kūrimo strategijos išorinės dimensijos (COM(2008)0874),
- atsižvelgdamas į Komisijos komunikatą dėl Lisabonos strategijos struktūrinių reformų įgyvendinimo vykdant Europos ekonomikos atkūrimo planą (COM(2009)0034),
- atsižvelgdamas į 27 nacionalines Lisabonos reformų programas, kurias pristatė valstybės narės,
- atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 103 straipsnio 2 dalį,

Neoliberalizmo pasekmės. Socialinių ir ekonominių sąlygų blogėjimas

1. pabrėžia, kad ES išaugo skurdas, dažniau susiduriama su nepatikimo darbo ir nelygybės atvejais ir ši padėtis gali dar labiau blogėti, kadangi naujausios prognozės rodo nuosmukio tendenciją, o 2009 m. bedarbių skaičius gali padidėti iki 3½ mln.;
2. primena, kad su skurdo didėjimu, nepatikimu darbu ir nelygybe susidurta dar iki sustiprėjant ekonomikos ir finansų krizei; todėl atmeta bet kokias pastangas pasinaudoti dabartine ekonomikos krize siekiant pateisinti dabartines socialines ir ekonomines sąlygas;
3. pabrėžia, kad ši krizė išryškina ne tik dešiniojo sparno politikos, dominuojančio neoliberalaus fundamentalizmo ir su juo susijusios politinės programos bei jo nesugebėjimo spręsti darbuotojų ir kitų asmenų problemas nesėkmę, bet taip pat suduoda didelį smūgį pergalingam kapitalizmo mitui;
4. smerkia ES bandymus apgaubti paslaptimi tikrąsias krizės priežastis ir išteisinti ne tik pačią kapitalistinę santvarką, bet ir vengti prisiimti atsakomybę ir nepritaria jiems; taigi pabrėžia Lisabonos strategijoje ir Europos užimtumo strategijoje įtvirtintas nuolatinės politikos kryptis, kurios padeda skatinti finansinio reguliavimo panaikinimą, liberalizuoti rinkas ir privatizuoti viešąsias paslaugas, liberalizuoti pasaulio prekybą, panaikinti darbo santykių reguliavimą ir kurios pažeidžia darbuotojų teises – t. y. politikos kryptis, kurios

padeda didelėms ekonomikos ir finansų grupėms kaupti nepaprastai didelį pelną, skatina stambių monopolijų susidarymą ir lemia darbuotojų bei kitų asmenų gyvenimo lygio blogėjimą;

5. pabrėžia, kad dėl dabartinės kapitalizmo krizės kyla didelis pavojus, jog paūmės ekonominės ir socialinės problemos, į kurias negalima nekreipti dėmesio, taigi jas privaloma išspręsti;
6. pažymi, kad, atsižvelgiant į pastarojo meto nacionalinės ir tarptautinės padėties pokyčius, matyti, jog, nepaisant milijonų eurų ir dolerių, kurie buvo skirti finansų sistemai gelbėti, krizė tęsiasi, o ateityje gresia didžiulis visuotinis ekonomikos nuosmukis; atkreipia dėmesį į tai, kad tikrovė rodo, jog priemonių, kuriomis siekiama atkurti finansų sistemos kapitalą, neužtenka, ir kad reikia imtis skubių priemonių siekiant kovoti su priežastimis, lėmusiomis krizę, kuri nėra vien tik finansų krizė;
7. pažymi, kad priemonės, kurių buvo imtasi po gruodžio mėnesį vykusio Europos Vadovų Tarybos susitikimo, nepadedą tinkamai įveikti dabartinę krizę sukėlusias priežastis; primena, kad vadinamąjį Europos ekonomikos atkūrimo planą iš esmės turėtų finansuoti kiekviena valstybė narė, nes taip būtų parodoma, kas yra vadinamasis Europos solidarumas;
8. taip pat smerkia Tarybos ir Komisijos pozicijas, kurios palankios verslo Europai ir pagal kurias dabartine padėtimi naudojamosi net ir toliau vykdant tą pačią politiką, kuri įtvirtinta Lisabonos sutartyje ir kuri lėmė spėlionės ir didesnę išnaudojimą, taip pat nepaprastai didelį šios krizės mastą; pažymi, kad šios politikos rėmėjai stengiasi iš esmės užtikrinti, jog viskas liktų taip, kaip ir buvo;
9. mano, kad nepriimtina, jog prisidengiant artėjančia krize darbuotojai, smulkaus verslo atstovai, ūkininkai, pensininkai, jaunuoliai ir moterys kaip įprasta turėtų patirti itin didelių sunkumų; mano, kad jei taip bus ir toliau, krizė dar labiau padidės;

Už Europą, kurioje užimtumas susijęs su teisėmis, ir už darbuotojų ir žmonių gyvenimo sąlygų gerinimą

10. pakartoja savo įsipareigojimą kurti Europą, kurioje vyrų bendradarbiavimas, socialinė pažanga ir lygybė ir kurioje būtų skatinama aplinkos apsauga ir gerbiama demokratija, solidarumas ir taika;
11. ragina gerbti demokratiškai ir suvereniai išreikštą Prancūzijos, Nyderlandų ir Airijos žmonių, kurie atmetė neoliberalesnę ir labiau militaristinę ES pasakydami „ne“ Europos konstitucijai ir Lisabonos sutarčiai, valią;
12. ragina visų pirma nedelsiant nustoti įgyvendinti Lisabonos strategiją ir jos neoliberalią darbotvarkę siekiant neišvengiamai nutraukti dabartinę politiką;
13. pabrėžia, kad sprendžiant darbuotojų ir kitų asmenų problemas ir siekiant patenkinti jų poreikius nereikėtų dar labiau reglamentuoti arba pertvarkyti kapitalistinės santvarkos,

bet reikėtų pakeisti makroekonominę politiką, didinti užimtumą ir ginti darbuotojų teises;

14. ragina valstybes nares ginti savo gamybos sektorius ir išlaikyti užimtumą; atkreipia dėmesį į nuolatinius pranešimus apie darbo vietų mažėjimą ES, dėl kurių reikia imtis skubių ir atitinkamų veiksmų;
15. dar kartą patvirtina, kad reikia alternatyvios politikos, pagal kurią, atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės poreikius ir ypatumus, būtų siekiama gerinti darbuotojų ir gyventojų gyvenimo sąlygas, užtikrinti sąžiningą pajamų paskirstymą, skatinti ekonominę veiklą, kurti darbo vietas, stiprinti valstybės vaidmenį ekonomikoje, didinti paklausą, skatinti mikroįmonių, mažųjų ir vidutinių įmonių augimą, didinti investicijas;
16. ragina, kad pavasario Europos Vadovų Tarybos susitikimo metu būtų nedelsiant patvirtinta Europos solidarumo ir tvaraus vystymosi strategija, pagrįsta minėtaisiais principais ir naujomis ekonominės, socialinės ir aplinkos politikos priemonėmis, skirtomis skatinti investicijas į:
  - i) visus su darbo kokybe susijusius dalykus (darbo užmokestį, stabilumą, darbo sąlygas ir mokymą) ir kvalifikacijos gerinimą siekiant turėti gerai parengtą ir kvalifikuotą darbo jėgą,
  - ii) pagrindinę ir pramonės infrastruktūrą,
  - iii) viešąsias paslaugas siekiant pagerinti jų kokybę,
  - iv) tvirtą sanglaudos politiką siekiant skatinti socialinę ir ekonominę sanglaudą,
  - v) aplinkos apsaugą ir ekologines technologijas,
  - vi) darbo, socialinių, aplinkos apsaugos ir saugos standartų tobulinimą siekiant užtikrinti aukščiausio lygio normas atitinkantį derinimą,
  - vii) socialinę ekonomiką,
  - viii) socialinę apsaugą siekiant mažinti skurdą ir kovoti su socialine atskirtimi,
  - ix) mokslinius tyrimus (viešuosius) ir naujoves siekiant užtikrinti jų naudą visiems,
  - x) kultūros, sporto ir pilietinio aktyvumo skatinimą ir
  - xi) finansų rinkų dominavimo ekonomikoje nutraukimą;
17. mano, kad Stabilumo ir augimo paktas turėtų būti panaikintas parengus Užimtumo ir augimo paktą, kuriuo vadovaujantis būtų skatinamos viešosios investicijos, didinamas veiksmingumas ir nustatomi specialūs ekonominiai, socialiniai ir aplinkos kriterijai, pritaikyti ypatingiems kiekvienos valstybės narės poreikiams, ypač skirti nedarbui mažinti;
18. ragina Komisiją ir Tarybą, siekiant stabilizuoti ekonomiką, įveikti klimato kaitą ir skatinti visišką užimtumą, kuris užtikrintų kokybiškas darbo vietas ir socialines teises, parengti šios srities Europos investicijų programą, pagal kurią būtų skatinamas tvarus vystymasis, užimtumas ir socialinė įtrauktis, kuriai būtų skiriama bent 1 proc. ES BVP ir kurią turėtų papildyti panašios valstybių narių parengtos viešųjų investicijų programos;
19. pabrėžia, kad reikia veiksmingų priemonių siekiant garantuoti pagarbą darbuotojų teisėms ir didinti jas, užtikrinti deramas darbuotojų, ypač moterų, pajamas, garantuoti

- saugą ir sveikatą darbe, socialinę apsaugą ir profesinių sąjungų laisvę ir skatinti moterų ir vyrų visų rūšių diskriminavimo darbo vietoje panaikinimą;
20. primygtinai reikalauja skubiai parengti priemones, skirtas perkamajai galiai didinti siekiant stimuliuoti paklausą ir visuotinai skatinti ekonominę veiklą;
  21. ragina valstybes nares parengti darbo užmokesčio ir pensijų atgavimo ir nuolatinio gamybos pelno perdavimo darbdaviams sistemos panaikinimo strategijas, nes taip būtų labiau prisidedama prie socialinio teisingumo paskirstant įplaukas, tai pagerintų darbininkų ir pensininkų gyvenimo standartus ir padėtų atkurti ekonomiką;
  22. ypatingą dėmesį atkreipia į nuo nedarbo nukentėjusius darbuotojus, kuriems reikia tolesnių ir skubių priemonių, pvz., papildyti ne darbo pašalpos skyrimo kriterijus ir pailginti jos gavimo trukmę; mano, kad nepriimtina, jog darbdaviai naudojami krize kaip dingstimi atleisti iš darbo tūkstančius darbuotojų;
  23. pabrėžia, kad, norint duoti tinkamą atsaką krizei ir jos padariniams, reikia didinti visuomenės gerovę; prašo valstybes nares stiprinti valstybines socialines funkcijas ir socialinės apsaugos sistemas, didinti įrangai, visų pirma vaikų darželiams ir senelių namams, skirtas investicijas, plėtoti būsto politiką, kuria remiantis kiekvienam būtų garantuojama teisė į būstą, saugoti ir plėtoti viešąsias sveikatos priežiūros paslaugas ir tobulinti valstybines mokyklas;
  24. pabrėžia, kad svarbu stiprinti viešąsias socialinės apsaugos sistemas, o tai taip pat susiję su darbo užmokesčio didinimu; pažymi, kad pensijų fondams, ir visų pirma profesiniams pensijų fondams, neturėtų būti leidžiama investuoti į tokius finansinius produktus, kaip rizikos draudimo fondai ar privataus kapitalo fondai, kurie yra rizikingi, nes tokių fondų žlugimas neigiamai paveiktų pensijų išmokas;
  25. ragina Tarybą taip pat nustatyti plataus užmojo tikslą sumažinti skurdą ir stengtis, kad nebūtų skurstančių darbuotojų; pabrėžia, kad norint tai pasiekti reikia, jog būtų didesnis darbo užmokestis ir prieiga prie nemokamų, kokybiškų ir visuotinių viešųjų paslaugų;
  26. dar kartą patvirtina, kad nepitaria direktyvos dėl darbo laiko projektui, ir ragina atsiimti šį pasiūlymą; taip pat ragina Tarybą griežtai įsipareigoti sumažinti darbo laiką nemažinant atlyginimo ir ragina valstybes nares koordinuoti veiksmus, kad būtų palaipsniui mažinamas darbo laikas siekiant trumpalaikio tikslo nustatyti 35 valandų darbo savaitę;
  27. ragina valstybes nares nebetaikyti lankstumo ir užimtumo garantijų principo ir priimti priemones, kurios padėtų panaikinti nepatikimas darbo vietas, pvz., užtikrinti, kad nepatikimų rūšių užimtumas nebūtų patvirtinamas, jei atliktinas darbas yra nuolatinis;

Už Europą, kurioje būtų siekiama ekonominės, socialinės ir aplinkos apsaugos pažangos

28. ragina valstybes nares stiprinti savo vaidmenį ir dalyvavimą strateginėse ūkio srityse ir sektoriuose, ypač energetikos, ryšių ir transporto sektoriuose, ir užimti svarbiausią ir stiprią padėtį finansų sektoriuje;

29. pabrėžia viešųjų paslaugų svarbą skatinant ES socialinę, ekonominę ir teritorinę sanglaudą; pažymi, kad viešieji struktūriniai sektoriai neturėtų būti atviri konkurencijai, tačiau jie turėtų priklausyti valstybės valdžios institucijoms, kurios juos valdytų, nes tai vienintelis būdas norint užtikrinti, kad būtų suteikta paslauga, kad ji būtų kokybiška ir prieinama, taip pat užtikrinti vartotojų teises;
30. pabrėžia, kad Bendrijos biudžetas turėtų būti naudojamas taip, kad pirmenybė būtų teikiama socialine pažanga grindžiamai tikros konvergencijos politikai ir kiekvienos šalies potencialo išsaugojimui ir skatinimui, tvariam gamtos išteklių naudojimui ir aplinkos apsaugai siekiant tikros ekonominės ir socialinės sanglaudos;
31. siūlo iš naujo nustatyti struktūrinių ir sanglaudos fondų tikslus siekiant veiksmingai mažinti regionų skirtumus, skatinti ekonominę ir socialinę sanglaudą ir tikrą konvergenciją ir atsisakyti nuolatinio jų derinimo su Lisabonos strategija;
32. ragina pavasario Europos Vadovų Tarybą apsvarstyti neišnaudotus įsipareigojimų pagal 1 ir 2 išlaidų kategorijas asignavimus ir priimti priemones, kad būtų užtikrinamas visiškas struktūrinių ir sanglaudos fondų naudojimas; taigi prašo padidinti Bendrijos finansavimo lygį ir panaikinti šiems fondams taikomas n+2 ir n+3 taisykles;
33. siūlo priimti specialias priemones mikroįmonėms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, pavyzdžiui, sumažinti energijos, ryšių ir muitų išlaidas; pripažįsta, kad priemonės, kuriomis siekiama palengvinti prieigą prie kreditų, yra svarbios, bet mano, kad nedaug kas pasikeis, ypač mikroįmonėms, mažosioms ir vidutinėms įmonėms, nebent padidėtų perkamoji galia ir vartotojų paklausa;
34. ragina kurti naują investavimo į pramonę politiką atsižvelgiant į galimybę panaudoti kiekvienos valstybės narės gamtos išteklius ir gamybos pajėgumus;
35. ragina apsaugoti gamybos sektorius ir nedelsiant įvertinti tuos sektorius, kurie labiausiai pažeidžiami krizės metu; ragina parengti naują Bendrijos programą, pagal kurią būtų siekiama remti ir plėtoti gamybos sektorius kiekvienoje valstybėje narėje ir kartu prisidėti prie darbo vietų kūrimo ir ekonomikos atgaivinimo;
36. ragina iš esmės reformuoti bendrąją žemės ūkio ir žuvininkystės politiką, pagal kurią būtų užtikrinama maisto sauga bei kiekvienos šalies suverenumas, skatinami viešieji projektai ir remiamos mikroįmonės, mažosios ir vidutinės įmonės, kooperatyvai ir vietos valdžios institucijos, šioje srityje panaudojamos Bendrijos lėšos ir ištaisomi regioniniai skirtumai;
37. pakartoja savo prašymą sukurti ES lygmens reglamentavimo sistemą, pagal kurią būtų baudžiama už darbo vietų perkėlimus ES viduje ir už jos ribų, ir parengti priemones siekiant sustabdyti bendrovių perkėlimą, t. y. padaryti taip, kad Bendrijos pagalba galima būtų gauti tik laikantis įsipareigojimų, pvz., išsaugoti darbo vietas ir vykdyti vietas plėtrą, ir užkirsti kelią tarptautinių bendrovių nebaudžiamumui;

38. ragina Komisiją pasiūlyti priemonių, kad importuojamiems produktams (prekėms), tiekiamiems vidaus rinkai, būtų taikomi tie patys reikalavimai, kaip ir įvairių valstybių narių produktams;
39. ragina nuolat stebėti ir tikrinti importuojamas prekes ir, jei reikia, patvirtinti apsaugos priemones;
40. ragina Komisiją parengti naują tarptautinės prekybos politiką, pagal kurią toms pramonės šakoms ir tai ekonominei veiklai, kurią vykdant kuriamos naujos darbo vietos, būtų sudaromos sąlygos išlikti ir plėstis, gerinti darbo sąlygas, ginti ir gerinti socialines teises ir veiksmingai saugoti aplinką;
41. mano, kad neseniai nepavykusios PPO prekybos derybos rodo, kad Europos Sąjunga privalo persvarstyti savo tarptautinės prekybos derybų politiką, ir ragina pateikti naujų pasiūlymų dėl būsimų daugiašalių prekybos derybų siekiant nustatyti reguliuojamuosius ir stabilizuojamuosius nešališkos tarptautinės prekybos sistemos mechanizmus, kurie būtų skirti spręsti visame pasaulyje aktualioms problemoms, pvz., skurdo, nepakankamo vystymosi ir maisto produktų rinkos nepriklausomybės, sparčiai didėjančių maisto kainų, epidemijų, nedarbo ir darbo vietų perkėlimo, aplinkos niokojimo ir klimato kaitos;
42. sutinka, kad valstybės narės ir ES turi labai stengtis tapti nepriklausomos nuo iškastinio kuro ir sustabdyti šią netinkamą tendenciją; pabrėžia, kad ekologinis ir socialinis tvarumas turi būti pagrindinis ES ir valstybių narių viešųjų investicijų programų tikslas; pažymi, kad reikėtų padidinti investicijas siekiant skatinti naudoti atsinaujinančią energiją, atskirti ekonomikos augimą nuo energijos naudojimo didėjimo, pagerinti energijos vartojimo efektyvumą ir taupyti energiją kartu skatinant vystymąsi ir socialinę pažangą;
43. ragina valstybes nares apsvarstyti ir patvirtinti kitas priemones siekiant remti galutinį vartotoją ir taip skatinti naudoti ekologiškesnę energiją ir gerinti energijos vartojimo efektyvumą įvairiose srityse, pvz., būsto, įrangos ir mašinų parko, ir, jei reikia, šiuo tikslu teikti Bendrijos paramą;
44. ragina labiau remti investicijas, kuriomis skatinamas atliekų mažinimas, pakartotinis medžiagų naudojimas ir jų perdirbimas ir pavojingų pramonės ir toksinių atliekų mažinimas ir tvarkymas;
45. pabrėžia, kad turėtų būti atnaujintas ECB statusas siekiant užtikrinti, kad politinė ECB kontrolė priklausytų valstybėms narėms ir kad jo monetarinė politika ir gairės būtų persvarstytos ir būtų naudingos užtikrinant tvirtą ekonominį augimą ir užimtumą;
46. pritaria tam, kad ECB neseniai sumažino palūkanų normą, ir ragina ECB toliau vykdyti laisvesnę monetarinę politiką siekiant kovoti su artėjančiu ekonomikos nuosmikiu; kritiškai vertina tai, kad šis palūkanų normos sumažinimas buvo atliktas per vėlai, kad turėtų didesnę teigiamą poveikį;

47. atkreipia dėmesį į tai, kad EIB ir ERPB turi būti skiriama pakankamai lėšų, kad jie galėtų stipriai padidinti kredito ribas su labai mažomis palūkanomis MVĮ, vietos valdžios institucijoms ir viešiesiems projektams, ekologiškai gamybai ir paslaugoms, socialinėms ir sveikatos apsaugos paslaugoms ir t. t., jei pagal šiuos projektus galima būtų sukurti aukštos kokybės darbo vietų, kurios užtikrintų socialines teises ir deramą atlyginimą bei darbo sąlygas;
48. ragina valstybes nares parengti priemones, padėsiančias įveikti šeimų įsiskolinimą ir šeimoms ir mažoms įmonėms išmokėti būsto ar verslo paskolas, pvz., administracinėmis priemonėmis nustatant maržą, komisinių mokesčių, palūkanų normą ir kredito gavimo sąlygas;
49. ragina Komisiją ir valstybes nares patvirtinti priemones dėl vadinamojo mokesčių rojus (neapmokestinamos veiklos finansinių centrų) panaikinimo, nustatyti mokesčius valiutų operacijoms (Tobino mokesčiai) ir vertybinių popierių biržų operacijoms (įskaitant užbiržinius sandorius) bei labiau apmokestinti dideles ekonomines ir finansines grupes; prašo Tarybą, Komisiją ir valstybes nares tvirtai įsipareigoti visame pasaulyje panaikinti mokesčių rojus ir neapmokestinamosios prekybos veiklą;
50. siūlo parengti naują tarptautinę JT sistemos tvarką, ginti sąžiningesnius ir labiau nešališkus ekonominius santykius, užtikrinti prieigą prie maisto, vandens ir energijos ir šių šaltinių išsaugojimą, gerinti gyvenimo sąlygas ir įveikti alkį, skurdą ir ligas; taip pat pabrėžia, kad reikia užtikrinti pagarbą suverenumui, stiprinti taiką ir tautų bendradarbiavimą, JT demokratizavimą ir pagarbą JT chartijai;
51. atkreipia dėmesį į tai, kad, nors būtina peržiūrėti tarptautinę monetarinę ir finansų sistemą ir imtis veiksmų siekiant kovoti su dolerio privilegijomis, to negalima pasiekti ES silpnųjų ūkio šakų sąskaita dirbtinai gaivinant eurą;
52. pritaria tam, kad reikia stabilizuoti finansų sistemą, tačiau mano, kad tam reikia aiškių taisyklių ir įsipareigojimų, taip pat sąžiningo viešųjų lėšų kompensavimo ir tinkamai nubausti tuos, kurie atsakingi už apgaulingą veiklą ir spekuliacijas;
53. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai ir Komisijai bei nacionaliniams parlamentams.